18.0

Támogatás

pénzügyi, természet-beni és szociális

Érdekvédelmi útmutató

COMPASS

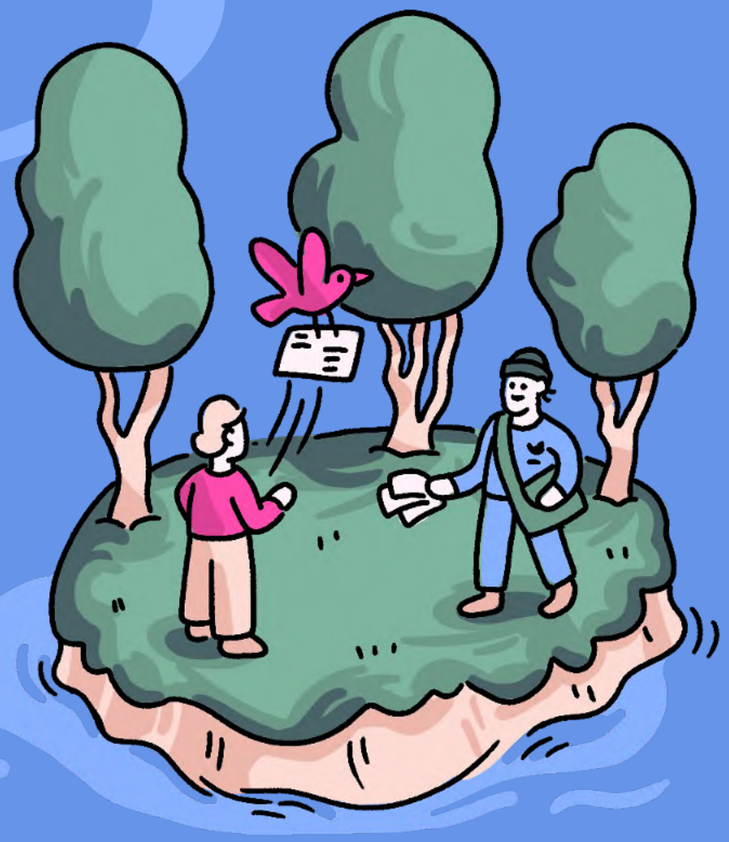

18. Támogatás (pénzügyi, természetbeni és szociális)

Bevezetés

Folyamatos társadalmi vita tárgyát képezi, miként tekintsünk az autizmusra. Állapot vagy fogyatékosság? Ha fogyatékosság, miben rejlik egy autista személy „fogyatékossága"? Ez egy nagyon érdekes kérdés, ám a támogatási kérelmek esetében az autizmust fogyatékosságnak tekintik. Az alább felsorolt összes támogatási forma alapfeltétele a diagnózis megléte, amelyet a **fogyatékossági fokozat megállapítására irányuló tanúsítvány** megszerzése követ.

Léteznek olyan támogatási formák, amelyekre szinte mindenki gondol, ilyenek például a szociális juttatások: pótlékok, illetmények és segélyek fogyatékossággal élő személyek számára. Az autizmus (a fogyatékosság) a hátrányos helyzet egy formája. A jogalkotók különféle juttatásokkal igyekeznek kompenzálni ezt a hátrányt. Azonban nemcsak ezek léteznek. Igénybe vehetők szolgáltatások is, mint például a rehabilitációs szolgáltatások vagy az otthoni segítségnyújtás.

Fontos a teljes támogatási rendszer megértése, hogy mindig igénybe vehessük azt, ami az adott pillanatban valódi segítséget jelent az autista személy és/vagy családja számára.

A támogatási rendszer és az igénylés módja időszakonként változhat. Ez a fejezet a 2025-ös állapotokat tükrözi. Egyes támogatási formák érvényüket veszthetik vagy törvények, rendeletek és határozatok módosítása következtében megváltozhatnak. Emiatt érdemes követni a fejezet végén felsorolt jogszabályok változásait a Hivatalos Közlönyben (Monitorul Oficial).

A támogatási formák gyakran függnek egymástól: sok esetben párhuzamosan is igényelhetők, máskor viszont az egyik forma kizárhatja a másikat.

18.1. Állami alanyi jogon járó gyermeknevelési pótlék (alocație) autista gyermekeknek és gyermekgondozási kedvezmények

Az állami gyermeknevelési pótlékot a későbbi módosításokkal és kiegészítésekkel egységes szerkezetbe foglalja a 61/1993-as számú törvény, valamint az ennek alkalmazására vonatkozó módszertani normák. Kedvezményezett minden 18 év alatti román állampolgárságú gyermek, megkülönböztetés nélkül. Így az autista gyermekek is jogosultak erre a pótlékra. Amennyiben egy autista gyermek rendelkezik a fogyatékossági fokozatot igazoló tanúsítvánnyal (a fokozattól függetlenül), emelt összegű gyermeknevelési pótlékban részesül. Ez a juttatás eltér a standard gyermeknevelési pótléktól (amely 2025-ben 292 lej/hó), és a fogyatékossággal élő személyek védelméről szóló 448/2006-os törvény szabályozza. Az emelt összegű pótlék értéke 2025-ben 719 lej/hó, a tanulmányaikat 18 éves koruk után is folytató fogyatékossággal élő fiatalok pedig 26 éves korukig 256 lej/hó juttatást kapnak.

Az igénylés folyamata: A kérelmet a megyei Szociális és Gyermekvédelmi Vezérigazgatósághoz (DGASPC) kell benyújtani, amely továbbítja az adatokat a Megyei Kifizetési és Szociális Felügyeleti Ügynökségnek (AJPIS). A kifizetést az AJPIS teljesíti postai úton vagy banki átutalással. Az igényléshez a következő dokumentumokat kell benyújtani a DGASPC-hez:

- Típuskérvény az állami gyermeknevelési pótlék megállapításához, amelyet a gyermek törvényes képviselőjének és a másik szülőnek is ki kell töltenie és alá kell írnia (eredeti); https://social2.ro/wp-content/uploads/2024/05/CERERE-TIP-ALOCATIE.pdf
- A kérelmező személyazonosító okmánya (másolat);
- Banki kifizetés esetén a bank által kiállított igazolás, amelynek kötelezően tartalmaznia kell: a számlatulajdonos vezeték- és keresztnevét (a számlának a jogosult nevén kell lennie), a tulajdonos személyi számát (CNP) és az IBAN-kódot. A lej-alapú számla a mellékletben szereplő elfogadott bankok egyikénél nyitható meg; https://social2.ro/wp-content/uploads/2024/05/CONVENTII-BANCI.pdf
- A gyermek születési anyakönyvi kivonata, akire a támogatást igénylik (másolat, elő- és hátoldal);
- A gyermek fogyatékossági besorolását igazoló tanúsítvány, amennyiben releváns (másolat);
- A másik szülő vagy a gyermek törvényes képviselőjének személyazonosító okmánya (másolat);

- Házassági anyakönyvi kivonat, adott esetben (másolat);
- Egyéb anyakönyvi okmányok/a gyermek és a törvényes képviselő közötti jogi viszonyt igazoló dokumentumok;
- A kedvezményezett nyilatkozata a beleegyezésről. https://social2.ro/wp-content/uploads/2024/05/DECLARATIE-INFORMARE-GDPR-AP-ISMB-NOU.pdf

Fogyatékos (többek között autista) gyermekek esetében a szokásos 2 éves **gyermekgondozási szabadság (GYED/GYES)** a 111/2010-es sürgősségi kormányrendelet (OUG) különleges rendelkezése alapján **3 éves korig** hosszabbodik meg. Ezen időszak alatt a szülő a nettó átlagjövedelme 85%-ának megfelelő gyermeknevelési díjra jogosult. Ez a **szabadság a szülő kérésére 7 éves korig tovább hosszabbítható,** amennyiben a gyermek rendelkezik fogyatékossági tanúsítvánnyal, és a szülő a gyermek születését/örökbefogadását megelőző 2 évben legalább 12 hónapon keresztül adóköteles jövedelemmel rendelkezett. A juttatás kiszámítása továbbra is a 111/2010-es OUG szabályai szerint történik (a nettó jövedelem 85%-a, meghatározott minimum és maximum korlátok között). A szülő egyéb kiegészítő jogokra is jogosult lehet, mint például a **munkába állási ösztönzőre** (stimulent de inserție), ha a szabadság lejárta előtt visszatér dolgozni (2025-ben ≈ 650 lej/hó), valamint **4 órás csökkentett munkaidőre** a gyermek 18 éves koráig, amennyiben a gyermek súlyos vagy fokozott fogyatékossági kategóriába lett besorolva.

18.2. Fogyatékossággal élő személyeknek járó juttatások

A törvény értelmében szociális juttatásokra (illetmények, kiegészítő költségvetés, kedvezmények) jogosult mindenki, aki rendelkezik a DGASPC bizottságai által kiállított, **fogyatékossági fokozatot igazoló tanúsítvánnyal**. A fogyatékosság foka (súlyos, fokozott, közepes) határozza meg a juttatások típusát és összegét. A juttatásokban részesülő kategóriák:

- **Fogyatékossággal élő gyermekek (fokozattól függetlenül):** havi illetményt és kiegészítő költségvetést kapnak, valamint adott esetben kísérői díjat vagy személyi gondozót.
- **Fogyatékossággal élő felnőttek:** havi illetményt, személyes kiegészítő költségvetést, és adott esetben kísérői díjat vagy személyi gondozót kapnak.
- **Súlyos fogyatékossággal élők kísérői/személyi gondozói:** fizetésre vagy a mindenkori minimálbérrel megegyező összegű juttatásra jogosultak.

A fogyatékossági besorolásról szóló tanúsítvány megszerzése után (a lépéseket lásd Az értékelő bizottságról szóló fejezetben) típuskérelmet kell benyújtani a DGASPC-hez az alábbiakra:

- **Havi fogyatékossági illetmény** (fix összeg, adómentes).
- **Személyes kiegészítő költségvetés** (havi összeg a többletköltségekre).

Ezek a jogok a jövedelemtől függetlenül járnak, havonta utalják bankszámlára vagy postai utalvánnyal, és az összegek elköltését nem kell igazolni bizonylatokkal. A juttatások **2025-ben érvényes tájékoztató jellegű értékei** a következők:

- **Súlyos fogyatékossággal élő felnőtt:** 529 lej illetmény + 199 lej kiegészítő keret = 728 lej/hó
- **Fokozott fogyatékossággal élő felnőtt:** 350 lej illetmény + 146 lej kiegészítő keret = 496 lej/hó
- **Közepes fogyatékossággal élő felnőtt:** csak kiegészítő keret = 80 lej/hó

Gyermekek esetében az illetményt a fogyatékosság fokától függően és a szociális referenciaindikátorhoz (ISR) viszonyítva határozzák meg. A 2025-ös irányadó értékek:

- **Súlyos fogyatékossággal élő gyermek:** 463 lej illetmény + 199 lej kiegészítő keret = 662 lej/hó
- **Fokozott fogyatékossággal élő gyermek:** 272 lej illetmény + 166 lej kiegészítő keret = 438 lej/hó
- **Közepes fogyatékossággal élő gyermek:** 64 lej illetmény + 64 lej kiegészítő keret = 128 lej/hó

A súlyos fogyatékossággal élő gyermekek és felnőttek (fokozott vagy közepes fokozat esetén nem jár) jogosultak kísérőre vagy személyi gondozóra. Ezt a jogot a DGASPC által kiállított fogyatékossági tanúsítványban rögzítik. A kedvezményezett vagy annak törvényes képviselője az alábbi két lehetőség közül választhat:

- **Alkalmazott személyi gondozó (asistent personal):** A személyi gondozó fizetése (amennyiben a polgármesteri hivatal alkalmazza) bruttó 4.050 lej/hó körül mozog (0-s fizetési fokozat), amelyhez hozzáadódik az étkezési utalvány és a munkajog által előírt egyéb bérpótlékok. A munkaszerződést a súlyos fogyatékossággal élő személy lakhelye szerinti polgármesteri hivatallal kötik meg; a személyi gondozó alkalmazotti státuszba kerül, meghatározott jogokkal és kötelezettségekkel.
- **Kísérői díj (indemnizație de însoțitor):** Amennyiben a súlyos fogyatékossággal élő személy nem alkalmaz személyi gondozót, kísérői díjra jogosult, amelynek összege fix 2.574 lej/hó. Ezt az összeget közvetlenül a súlyos fogyatékossággal élő személy kapja meg. A juttatás jövedelemtől függetlenül jár a „személyi gondozót igényel” megjegyzéssel ellátott súlyos fogyatékossági tanúsítvány alapján. A kedvezményezett ezt az összeget a szükséges segítség biztosítására használhatja fel (például családtagnak vagy más segítőnek adva).

18.3. Gépjárművásárlási támogatás és egyéb közlekedési kedvezmények

A romániai fogyatékossággal élő személyek a mobilitás és a függetlenség növelése érdekében az alábbi közlekedési kedvezményekben részesülnek:

- **ÁFA-mentesség átalakított gépjármű vásárlásakor:** A **mozgássérült** személyek **ÁFA-mentesen** vásárolhatnak átalakított gépjárművet. Ennek feltétele, hogy az autó speciálisan a fogyatékossághoz legyen igazítva, és az érintett személy az elmúlt **5 évben** nem élt ezzel a kedvezménnyel.

- **Kamattámogatott hitel gépjárművásárláshoz:** A **súlyos vagy fokozott fogyatékossággal élő felnőttek**, illetve a súlyos/fokozott fogyatékossággal élő gyermekek törvényes képviselői **állami kamattámogatással** vehetnek fel **hitelt** gépjárművásárlásra. A hitel értéke: legfeljebb **10.000 euró** (hagyományos gépjármű esetén) vagy **20.000 euró** (kerekesszékesek számára átalakított gépjármű esetén). A futamidő: 10 év (standard hitel) vagy **15 év** (átalakított autó esetén). A kamatot az állami költségvetés fedezi, de a tőketörlesztést a hitelfelvevőnek kell fizetnie.

- **Gépjárműadó-mentesség:** A súlyos vagy fokozott fogyatékossággal élő személyek (vagy törvényes képviselőik) mentesülnek egyetlen gépjármű adójának megfizetése alól azon időszak alatt, amíg a fogyatékossággal élő személy felügyeletét és gondozását ellátják.

- **Ingyenes útadó-matrica (Rovinietă):** Egy gépjárműre vonatkozóan igényelhető, a DGASPC-n keresztül.

- **Parkolás és parkolási igazolvány:** A fogyatékossággal élő személyek vagy törvényes képviselőik **ingyenes parkolóhelyeket** vehetnek igénybe a nyilvános terekben erre a célra fenntartott és kijelölt helyeken. Ezeket a helyeket a nemzetközi akadálymentességi szimbólum jelöli. A jogosultsághoz a helyi hatóságok (általában a Szociális Igazgatóság) által kiállított parkolási igazolványra van szükség. Az igazolványt a fogyatékossággal élő személy családtagjai, személyi vagy hivatásos gondozói, szülei vagy gyámjai is használhatják, amennyiben a fogyatékossággal élő gyermeket/felnőttet szállítják.

18.4. Az autizmussal élő személyek foglalkoztatását segítő kedvezmények

A 448/2006-os törvény értelmében a fogyatékossággal élő személyek, köztük az autizmussal élők is, az alábbi kedvezményekben részesülhetnek a munkavállalás során:

- A munkahely akadálymenteítése: a munkakörnyezet hozzáigazítása a munkavállaló egyéni igényeihez;
- Jövedelemadó-mentesség: a munkabér után fizetendő személyi jövedelemadó alóli mentesség;
- Szakosodott tanácsadás: segítségnyújtás a munkába állási időszak alatt;
- Rugalmas munkaidő: lehetőség a napi 8 óránál rövidebb munkaidőre;
- Hozzáférés segítő technológiákhoz.

Bár az **autisták** számára nem létezik hivatalos „csökkentett munkaképességű” státusz, **jogi támogatásban és kedvezményekben részesülhetnek,** amennyiben fogyatékossági tanúsítvánnyal rendelkeznek. Fontos, hogy a fogyatékossági fokozat megállapítása hivatalosan megtörténjen a fenti jogok igénybevételéhez.

18.5. Rokkantnyugdíj

Röviden kitérünk a rokkantnyugdíjra is, bár a szociális ellátórendszer nem kifejezetten az autizmussal élők támogatására alakította ki. A rokkantnyugdíj egy **járulékalapú ellátás,** tehát azok kaphatják meg, akik korábban **befizettek a köznyugdíjrendszerbe,** és egy **orvosi szakvélemény** alapján részben vagy teljesen elveszítették munkaképességüket. Feltételek:

- A Nyugdíjbiztosítási Pénztár (Casa de Pensii) szakorvosa által kiállított orvosi bizonylat;
- Minimális járulékfizetési idő (általában 15 év).

Ezen túlmenően a fogyatékossággal élő személyek jogosultak a **nyugdíjkorhatár csökkentésére:**

- Súlyos fogyatékosság: **15 évvel korábbi** nyugdíjazás, amennyiben a teljes járulékidő legalább egyharmadával (≈ 12 év) rendelkezik;
- Fokozott fogyatékosság: **10 évvel korábbi** nyugdíjazás, amennyiben a **teljes járulékidő kétharmadával** (≈ 23 év és 4 hónap) rendelkezik;

- Közepes fogyatékosság: **10 éves kedvezmény**, de csak a **teljes járulékidő** (≈ 35 év) megléte esetén.

Ezt a kedvezményt a Megyei Nyugdíjbiztosítási Pénztárhoz (Casa Județeană de Pensii) benyújtott alábbi iratokkal lehet kérni:

Típuskérvény;

- A DGASPC által kiállított fogyatékossági tanúsítvány;
- Orvosi dokumentumok (rokkantsági szakvélemény);
- A járulékfizetési időszakot igazoló adóigazolások (adeverințe).

A fogyatékossággal élő személyeknek járó illetmény (indemnizația) összevonható a rokkantnyugdíjjal, amennyiben az érintett mindkét jogosultság feltételeinek megfelel.

18.6. Orvosi és egészségügyi szolgáltatások

A fogyatékossággal élő személyek Romániában kiterjedt egészségügyi jogokkal rendelkeznek, melyeket a 448/2006-os törvény és a kapcsolódó jogszabályok garantálnak. A főbb kedvezmények a következők:

- **Ingyenes orvosi ellátás:** A fogyatékossági fokozattal rendelkező személyek számára az állami rendszerben ingyenes az orvosi konzultáció, a járóbeteg-ellátás és a kórházi kezelés. Emellett a fogyatékossággal összefüggő betegségekre ingyenes gyógyszerekre jogosultak az Országos Egészségbiztosítási Pénztár (CNAS) listája alapján.
- **Orvostechnikai eszközök:** Az Országos Egészségbiztosítási Alapból ingyenesen vagy részleges támogatással igényelhetők protézisek, ortézisek, hallókészülékek, kerekesszékek, mobilitást segítő eszközök, informatikai eszközök és segítő technológiák (pl. speciális szoftverrel ellátott tabletek kommunikációhoz – ezek nem közvetlenül a CNAS-en keresztül érhetők el), valamint hallásjavító vagy cochleáris implantátumok (ezek nemzeti programok keretében érhetők el, de nem minden költséget fedeznek). A CNAS nem téríti meg a kényelmi termékeket és az olyan importált eszközöket, amelyek nem szerepelnek a hivatalos listán. Az igényléshez orvosi rendelvény, a biztosítási pénztárhoz benyújtott kérelem és igazoló dokumentumok (fogyatékossági tanúsítvány, személyazonossági okmányok, biztosítotti jogviszony igazolása) szükségesek. Az elbírálási határidő a kérelem benyújtásától számított legfeljebb 30 nap.
- **Helyreállító és rehabilitációs szolgáltatások:** Az autista személyek esetében biztosított a hozzáférés a kinetoterápiához, fizioterápiához, logopédiához és pszichoterápiához orvosi javaslat alapján, az állam, a DGASPC, a CNAS vagy civil szervezetek által (részben) finanszírozott programokon keresztül.

Az autista személyek által igénybe vehető főbb szolgáltatások:

- **Viselkedési és oktatási terápiák:** Például az **ABA terápia** (Applied Behavior Analysis) – intenzív beavatkozás a kognitív, szociális és önállósági készségek fejlesztésére; PECS (Picture Exchange Communication System) – a nem-verbális kommunikáció fejlesztésére; **Szenzoros integrációs programok** – a szenzoros válaszok szabályozására.
- **Logopédia és nyelvi terápia:** Beszédhibák javítása, az expresszív és receptív nyelvi készségek fejlesztése.
- **Kinetoterápia és foglalkozásterápia (ergoterápia):** Finom- és nagymotoros gyakorlatok, az önállóságot és a mindennapi életvitelt segítő készségek fejlesztése.
- **Pszichoterápia és szülői tanácsadás:** Érzelmi támogatás a gyermeknek és a családnak.
- **Terápiás táborok és ingyenes műhelyfoglalkozások:** Egyesületek által szervezett események a szociális és kommunikációs készségek fejlesztésére, valamint adaptált művészeti és szabadidős tevékenységek.

Ezek a szolgáltatások nappali foglalkoztató központokban, civil szervezetek projektjeiben vagy a CNAS programjaiban érhetők el a rendelkezésre álló források függvényében.

- Évi egy ingyenes gyógykezelési jegy (bilet de tratament): Az egyéni rehabilitációs programnak megfelelően.

Kedvezmények a kísérők/személyi gondozók számára: Ingyenes szállás és étkezés biztosított a súlyos vagy fokozott fogyatékossággal élő gyermekek vagy felnőttek kísérőinek kórházban, szanatóriumban vagy gyógyfürdőhelyen.

18.7. Egyéb alapvető szociális szolgáltatások

Étkeztetés

Érdemes érdeklődni a helyi polgármesteri hivatalnál, hogy működik-e szociális étkeztetési szolgáltatás a településen. Fogyatékosság (autizmus) esetén a Polgármesteri Hivatal biztosíthat szociális étkezést, amely vagy ingyenes vagy jelentősen olcsóbb bármely piaci szolgáltatásnál. Az igénylés módja az adott Polgármesteri Hivataltól függ.

Házi segítségnyújtás

A házi segítségnyújtás az önálló életvitel fenntartásához szükséges támogató szolgáltatás. A szolgáltató lehet állami, egyházi vagy civil szervezet. A közelben működő szolgáltatókról a helyi polgármesteri hivatal keretében működő Szociális Segélyezési Igazgatóság (DAS) tud felvilágosítást adni, vagy az interneten is tájékozódhatunk. A házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatók szociális segítséget és/vagy személyi gondozást nyújtanak.

A szociális segítségnyújtás keretében:

- közreműködés a lakókörnyezet higiéniájának fenntartásában (takarítás),
- részvétel a házimunkában,
- segítségnyújtás a veszélyhelyzetek megelőzésében és elhárításában,
- szükség esetén segítségnyújtás bentlakásos szociális intézménybe való beköltözéshez.

A személyi gondozás keretében:

- támogató kapcsolat kialakítása és fenntartása a kedvezményezettel,
- gondozási és szaksegítségi feladatok ellátása.

Családsegítés

Amikor támogatásról beszélünk, általában csak az autizmussal élő családtag szükségleteire gondolunk. Azonban az autista személy leggyakrabban nem egyedül él, hanem egy család veszi körül, amelynek életére hatással van az autizmus. Ezért teljesen logikus a család igényeire is gondolni. Romániában nem létezik célzott állami támogatás családok számára, de vannak civil szervezetek, amelyek szülői tanácsadást, támogató csoportokat szerveznek fogyatékossággal élők szülei számára, sőt, táborokat is szerveznek az autista személyek szüleinek és/vagy testvéreinek. Érdemes keresni az ilyen támogató szolgáltatásokat, mivel a többi autista gyermeket nevelő szülők értik meg leginkább a nehézségeket és problémákat, és ők adhatnak ötleteket, megoldásokat vagy akár információkat is.

Nappali ellátás / Nappali foglalkoztató központ

Ki veheti igénybe a nappali ellátást/nappali foglalkoztató központot? A nappali ellátás általában akkor válik aktuálissá, amikor az autista személy (fiatal felnőtt) kikerül az oktatási rendszerből (vagy be sem került oda), de nem talál munkahelyet, ugyanakkor önálló életvitelre nem képes. Amennyiben az autista gyermek állapota olyan súlyos, hogy nem tud többségi vagy speciális óvodába járni, joga van a nappali ellátáshoz, amelyet általában civil szervezetek biztosítanak. E szolgáltatás keretében oktatási és szabadidős tevékenységeket, valamint fejlesztő és rehabilitációs foglalkozásokat kínálnak; a bent tartózkodás időtartama néhány órától napi 8 óráig terjedhet.

A helyi Polgármesteri Hivatal vagy a DGASPC tud felvilágosítást adni a legközelebbi nappali központ helyéről. A szolgáltatás igénybevételének módját a központ fenntartója határozza meg, ezért közvetlenül az intézménnyel kell felvenni a kapcsolatot. Ott pontos tájékoztatást adnak a benyújtandó dokumentumokról és a szolgáltatás időtartamáról. Fontos tudni, hogy mindenképpen igazolni kell a fogyatékosság meglétét, valamint szükség van a DGASPC javaslatára az ilyen jellegű ellátáshoz. A szolgáltatások egy része díjköteles lehet. A kedvezményezett (vagy törvényes képviselője) szerződést köt a szolgáltatóval, amely tartalmazza a részvételi feltételeket, a kínált szolgáltatásokat és az esetleges szolgáltatási díjat.

18.8. Egyéb kedvezmények

Adókedvezmények

A fogyatékossággal élő magánszemélyek Romániában az **Adótörvénykönyv és a 448/2006-os törvény** alapján **adómentességekben és kedvezményekben** részesülhetnek. Ezek a következők:

- **Jövedelemadó-mentesség:** A súlyos vagy fokozott fogyatékossági fokozatba sorolt személyek mentesülnek a jövedelemadó megfizetése alól az alábbiak esetében: munkabér és azzal egyenértékű jövedelmek, nyugdíjak, önálló tevékenységből származó jövedelmek (PFA, szabadfoglalkozásúak), szerzői jogok, mezőgazdasági, erdészeti és halászati tevékenységek. Ezek a kedvezmények nem járnak automatikusan: **kérvényt kell benyújtani a munkáltatóhoz vagy az adóhivatalhoz (ANAF),** mellékelve a **fogyatékossági tanúsítványt**.

- **Helyi adók és illetékek alóli mentesség:** Mentesség jár a lakhelyül szolgáló épület adója, a lakáshoz tartozó telek adója, valamint a gépjárműadó (egy autó esetében) alól. A kérelmet a lakhely szerinti polgármesteri hivatalhoz kell benyújtani a fogyatékossági tanúsítvány, a személyazonossági igazolvány és a tulajdonlap másolatával.

Fontos megjegyezni, hogy ezek a kedvezmények nem automatikusak, csak kérésre igényelhetők és kizárólag a súlyos vagy fokozott fogyatékossági fokozat esetén érvényesek (közepes fokozat esetén nem).

18.9. Jogi keret

Törvényi jegyzék

- **448/2006-os törvény:** a fogyatékossággal élő személyek védelméről és jogairól.
- **Adótörvénykönyv (Codul Fiscal):** az adómentességek és kedvezmények szabályozása.
- **151/2010-es törvény (úgynevezett „Autizmus törvény”):** szabályozza az integrált szolgáltatásokhoz való hozzáférést – diagnosztika, terápiák, oktatás, családi tanácsadás, kinetoterápia stb.
- **58/2022-es törvény:** kiegészítéseket tartalmaz a szolgáltatókra és a multidiszciplináris csapatokra vonatkozóan, tisztázva a családorvosok, pszichoterapeuták, logopédusok szerepét.
- **405/2023-as törvény:** ingyenes fogászati kezelést biztosít az autista személyek számára, kiegészítve a 151/2010-es törvény normáit.
- **17/2022-es törvény:** bevezeti a koragyermekkori nevelés kereteit (0–6 év), az állami bölcsődéket az óvodai rendszer részévé teszi, ami kulcsfontosságú szakasz az autizmus spektrum zavar (ASZ) korai felismerésében.

Nagyon remél-jük, hogy ez az útmutató sokat segít ebben.

Abban az egyben aránylag biztosak lehetünk, hogy a támogatások / ellátások nem következnek egymásból. Ha valaki mondjuk fogyatékossági támogatást kap, nem kapja meg automatikusan az ehhez köthető támogatásokra a jogosultságot. Ezeket újra és újra igényelni/kérelmezni kell. Így a **családoknak tényleg az az egyetlen esélyük, hogy folyamatosan nyomon követik az elérhető támogatásokat.** Nagyon remél-jük, hogy ez az útmutató sokat segít ebben.